

Gemeenten en de kwaliteit van sociale interventies

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Gemeenten en de kwaliteit van sociale interventies

Werkt buurtbemiddeling nu eigenlijk echt? Welke resultaten zijn hiervan bekend? En wat weten we bijvoorbeeld over het effect van preventieve ondersteuning bij eenzaamheid van ouderen? Welke methoden dragen nu goed bij aan leefbaarheid van wijken en dorpen? Kortom: welke methoden kunnen het beste worden ingezet bij sociaal-maatschappelijke vraagstukken binnen onze gemeente?

Sinds de invoering van de Wmo heeft u als gemeente – nog meer dan voorheen – te maken met vragen zoals hierboven. Velen van u maken zo concreet mogelijke afspraken met de uitvoerders van uw sociale beleid. Ook het landelijke programma Welzijn Nieuwe Stijl (WNS) streeft naar meer professionaliteit en effectiviteit in de sociale sector. De databank Effectieve sociale interventies van MOVISIE kan hierbij verder ondersteunen. We nodigen u uit om hiervan gebruik te maken, uw opdrachtnemers te stimuleren deze databank te benutten en met elkaar steeds verder te bouwen aan dienstverlening van een hoge kwaliteit.

➤ De databank Effectieve sociale interventies: leidraad en antwoord

De databank Effectieve sociale interventies:

- onderzoekt en documenteert interventies op de volgende gebieden:
 - activering
 - diversiteit
 - eenzaamheid
 - huiselijk en seksueel geweld
 - hulpverlening
 - maatschappelijke opvang
 - mantelzorgondersteuning
 - ouderenparticipatie
 - vrijwillige inzet
 - wijkontwikkeling
- maakt duidelijk welke goed uitgewerkte methoden werkbaar en bruikbaar zijn en voor wie deze methoden ingezet worden;
- beschrijft de aanpak, de onderbouwing, de effectiviteit en de ervaringen met de methoden in de praktijk;
- bevat tientallen overzichtelijke beschrijvingen en dit aantal groeit steeds verder;
- is gemakkelijk (en gratis!) toegankelijk op www.movisie.nl/effectievesocialeinterventies.

De databank Effectieve sociale interventies biedt u een leidraad bij het beantwoorden van de volgende vragen:

- Welke interventies leveren een bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken binnen uw gemeente?
- Welke resultaten streeft u na en hoe kunt u deze meten?
- Hoe wilt u dat welzijnsinstellingen hun werk aan u verantwoorden en welke ruimte biedt u hen daarvoor?
- Hoe formuleert u uw doelstellingen?
- Welke kwaliteit kunt u verwachten?

➤ Voordelen voor gemeente en uitvoerders

Volgens de Wmo bent u als gemeente verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning (zie artikel 3d van de Wmo). Om deze te kunnen borgen, heeft u de juiste instrumenten nodig. De methoden in de databank zijn praktische en gedegen hulpmiddelen hiervoor.

Niet alleen gemeenten kunnen hun voordeel doen met de databank. Uitvoerders kunnen professioneler te werk gaan, door – aan de hand van de informatie uit de databank – hun werkwijze te verantwoorden en hun werk inzichtelijk en overdraagbaar te maken.

➤ Wat is er nodig voor een effectieve interventie?

Voor een effectieve interventie is om te beginnen een goed onderbouwde methode nodig. Daarnaast is een goed gekwalificeerde uitvoerder van belang, in termen van opleiding en ervaring. Dat kan een professional zijn of een vrijwilliger. Zowel de methode als de uitvoerder moet bovendien goed aansluiten bij de burger. En tot slot zijn de juiste condities nodig, zoals een geschikte fysieke ruimte, de juiste hulpmiddelen, voldoende financiën, een goede organisatie en ondersteunend beleid van de gemeente.

➤ Hoe komt een methodebeschrijving tot stand?

Een methode is een systematische manier om een doel te bereiken. Alle methoden uit de databank voldoen aan de volgende criteria:

- er is een handboek beschikbaar;
- ze zijn al minimaal twee jaar toegepast in de praktijk;
- minimaal twee instellingen passen de methode toe.

Bij lang niet alle methoden die op dit moment worden gebruikt is een handboek beschikbaar. Als opdrachtgever kunt u bijdragen aan meer kwaliteit door uw uitvoerders te stimuleren en financieel te ondersteunen bij het beschrijven en onderbouwen van hun methoden.

➤ Hoe brengen we kwaliteit tot uitdrukking?

De kwaliteit van een interventie kan zichtbaar gemaakt worden aan de hand van verschillende criteria. Sluit de interventie aan bij de vraag? Is de klant/burger tevreden over de interventie? Draagt zij bij aan het beoogde beleidsdoel? Is de opdrachtgever tevreden over de resultaten? Kan de uitvoerder laten zien wat hij doet en waarom? Een deel van deze vragen kan beantwoord worden met de beschrijvingen in de databank. Voor het antwoord op een ander deel is na afloop van de interventie onderzoek nodig. Door ook hiervoor tijd en geld vrij te maken, bouwen we gezamenlijk steeds verder aan een complete, praktisch bruikbare database.

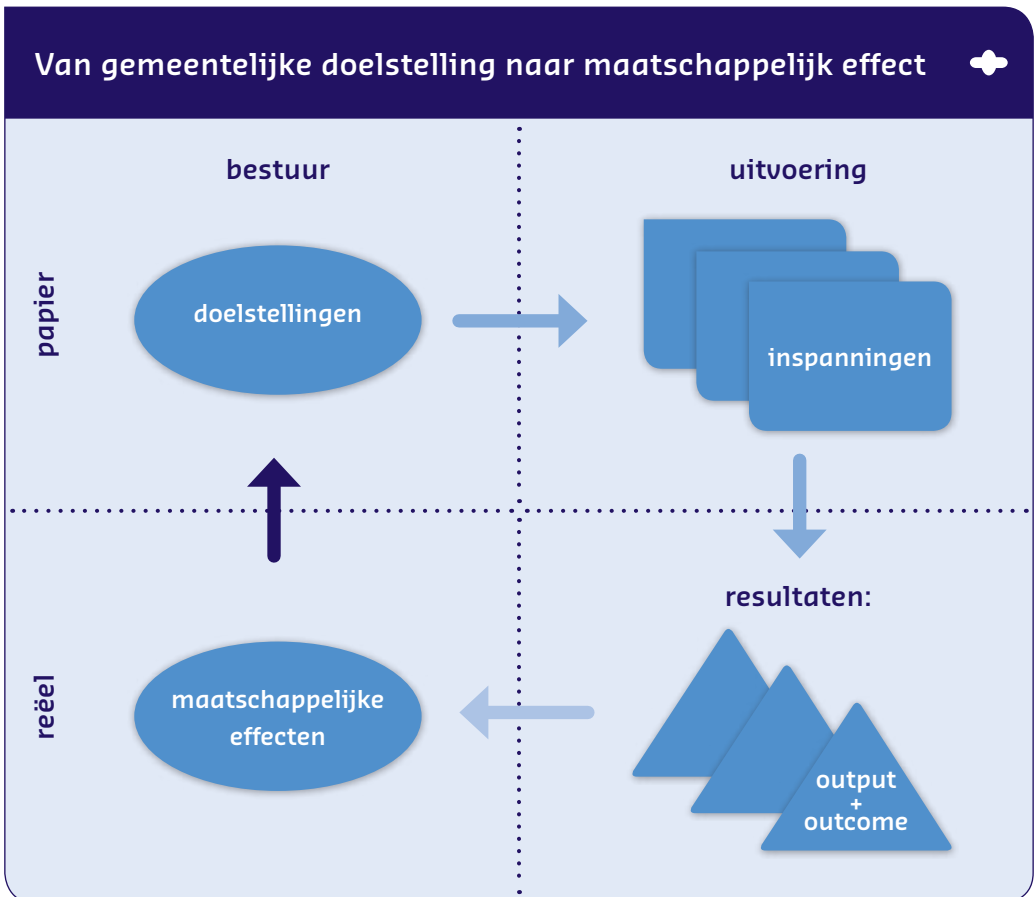
➤ Resultaten: output en outcome

Alles draait uiteindelijk om het resultaat. Bij het registreren van effecten maken we een onderscheid tussen twee begrippen: *output* en *outcome*. *Output* geeft de *productie* aan, zoals het aantal bereikte burgers, het aantal bijeenkomsten of cursussen. *Outcome* geeft informatie over het directe *effect van een ingezette methode*, bijvoorbeeld het verhogen van de kwaliteit van leven, vergroten van zelfvertrouwen, verminderen van criminaliteit.

+ Overzicht

Onderstaand schema geeft het voortdurende proces weer van doelstelling tot maatschappelijk effect, tot nieuwe doelstelling. Aan de hand van de maatschappelijke situatie formuleert u uw doelen. Daarna maakt u afspraken met uitvoerders, die zo 'SMART' mogelijk zijn geformuleerd (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden).

De inspanningen leiden tot resultaten, te onderscheiden in *output* en *outcome*. Deze leiden op hun beurt tot gewenste, grotere maatschappelijke effecten, die linksonder in het schema staan genoemd.

naar E.J. Sleijser, gemeente Den Haag, 2010

+ Verdere onderbouwing en ontwikkeling

De beschrijving van methoden is een eerste stap in de richting van (meer) onderzoek naar effectiviteit. Alleen van een goed beschreven methode kan – voor zover dat nog niet is gebeurd – worden onderzocht hoe werkzaam deze is in de praktijk. Dat betreft onderzoek naar implementatie en effectiviteit. Effectieve sociale interventies van MOVISIE heeft een eigen onderzoeksprogramma waarin we nagaan wat geschikte onderzoeksmethoden voor de sociale sector zijn.

Verder werken wij regionaal samen met ruim 60 lokale welzijnsinstellingen aan de ontwikkeling van effectieve interventies. De brancheorganisatie voor Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening, de MOgroep, voert dit project samen met MOVISIE uit.

Effectieve sociale interventies is onderdeel van het VWS-programma Beter in Meedoen.

+ Informatie en advies

In de brochure *Gemeenten, welzijnsorganisaties en de kwaliteit van sociale interventies* vindt u meer informatie over dit onderwerp. U kunt deze via de website downloaden: ga naar www.movisie.nl en tik in bij de zoekfunctie: brochure gemeenten.

Meer informatie over de databank, het onderzoeksprogramma en het project kunt u vinden op: www.movisie.nl/effectievesocialeinterventies.

Kunnen wij u nog verder informeren of adviseren? Neemt u gerust contact met ons op.

Martijn Bool, m.bool@movisie.nl, 030 789 22 09

Astrid van der Kooij, a.vanderkooij@movisie.nl, 030 789 20 29

Hanneke Mateman, h.mateman@movisie.nl, 030 789 20 55

Mei 2012

**Effectieve sociale
interventies**